

• **ІСТОРИЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ПРАВОВІ, СОЦІАЛЬНІ
ТА ГУМАНІСТИЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

• **HISTORICAL, ORGANIZATIONAL, LEGAL, SOCIAL
AND HUMANISTIC ASPECTS OF PHYSICAL TRAINING AND SPORTS**

УДК 796.032

**ДОСЯГНЕННЯ СПОРТСМЕНІВ
УКРАЇНИ У ЗМАГАННЯХ
ЗІ СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВ
НА ІГРАХ ОЛІМПІАД (1992–2016 РР.)**

Артур ПАЛАТНИЙ

*Комітет Верховної Ради України
з питань сім'ї, молодіжної політики,
спорту та туризму, м. Київ, Україна,
e-mail: palatnyu.a@gmail.com*

Анотація. У статті на підставі аналізування медального заліку розкрито досягнення спортсменів України у змаганнях зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад за часів незалежності (1992–2016).

Установлено, що загалом наші спортсмени за період 1992–2016 рр. здобули 43 нагороди, з них у боксі – 15, боротьбі вільній – 10, боротьбі греко-римській – 6, дзюдо – 3, фехтуванні – 9 нагород відповідно.

За увесь період 1992–2016 рр. спортсмени України здобули 11 золотих, 13 срібних та 19 бронзових нагород зі спортивних єдиноборств. Упродовж усього періоду в скарбничці команди України були нагороди зі спортивних єдиноборств. Згідно з ранжуванням внеску до медального заліку зі спортивних єдиноборств найбільшу частку нагород здобуто в боксі (35%), боротьбі вільній (23%), фехтуванні (21%), боротьбі греко-римській (14%) та дзюдо (7%) від загальної кількості нагород зі спортивних єдиноборств спортсменів незалежної України.

Ключові слова: Ігри Олімпіад, спортивні єдиноборства, нагороди, види спорту.

Постановка проблеми. Розвиток спорту в багатьох країнах світу асоціюється зі здобутками на Олімпійських іграх [1, 2, 4, 8, 11]. Це дало нам підстави для аналізування результативності виступів спортсменів України на Іграх Олімпіад у межах окремого наукового завдання. Воно пов'язане зі з'ясуванням переможців та призерів, представників України у змаганнях зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад за часів незалежності, починаючи з 1991 року.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Усі олімпійські види спорту доцільно розглядати за окремими групами відповідно до специфіки структури та змісту змагальної діяльності [1, 2, 4, 8, 16]. Серед робіт вітчизняних та закордонних фахівців узагальнення інформації щодо розвитку груп видів спорту є суттєво обмеженим. Окремі дослідження частково порушують питання циклічних видів спорту, спортивних ігор та узагальненої проблематики щодо олімпійських видів спорту, параолімпійських та неолімпійських видів спорту [3, 5, 10, 13]. Водночас значна частина наукової та науково-популярної інформації присвячена досягненням українських спортсменів на Олімпійських іграх із різних видів спорту [6, 8, 10, 11].

З огляду на це, ми пропонуємо вивчення актуального питання щодо досягнень українських спортсменів зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад за період 1992–2016 рр.

Зв'язок з науковими темами та планами. Дослідження виконано згідно з темою «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та адаптивному спорті» (номер державної реєстрації 0116U003167) на 2016–2020 рр. плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури.

Мета дослідження – розкрити досягнення спортсменів України в змаганнях зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад за період незалежності.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури і джерел інформаційної мережі Інтернет, аналіз документальних матеріалів (програм Ігор Олімпіад, підсумкових протоколів результатів змагань за видами спорту), методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Відомо, що команда України самостійно була представлена, починаючи з 1996 року (Ігри XXVI Олімпіади, Атланта) і до сьогодні. У 1992 році спортсмени вже тоді незалежної України через різні об'єктивні та суб'єктивні причини, позиції Міжнародного олімпійського комітету тощо брали участь в Іграх XXV Олімпіади (Барселона) у складі об'єднаної команди [2, 5, 8, 10].

Можна констатувати, що в олімпійських видах спорту, які умовно виокремлено за специфікою змагальної діяльності у групу спортивні єдиноборства, українці здобували нагороди з боксу, боротьби вільної, боротьби греко-римської, дзюдо та фехтування. На жаль, з відносно нового виду спорту тхеквондо (внесеного до програми Ігор XXVII Олімпіади, 2000, Сідней) медальних здобутків немає. Також у нашому дослідженні не відображено жодних результатів українських спортсменів із карате, оскільки цей вид спорту вперше буде представлений в офіційній програмі на Іграх XXXII Олімпіади (2020, Токіо) [9, 14, 15, 17, 18].

Аналіз динаміки нагород, які здобули українські боксери на Іграх Олімпіад, вказує на хвилеподібність, тобто після пікових здобутків українських боксерів відбувається певний спад із «провальними» виступами спортсменів. Це підтверджено такими парами змагань, як 2000 р. (5 нагород) та 2004 р. (нагород немає), 2012 р. (5 нагород) та 2016 р. (нагород немає) [10, 14, 15, 17].

Фахівці з боксу, теорії спорту та спортивні аналітики зауважують, що для цього є сукупність об'єктивних та суб'єктивних причин [6]: значні досягнення українців звичайно ж спонукають представників інших країн більш ретельно готуватися до поєдинків з ними; рефері у ринзі та інші судді підвищують вимоги до оцінювання наших спортсменів; організатори змагань та Міжнародна федерація намагається урівноважити співвідношення сил на змаганнях рівня Ігор Олімпіад, щоб дотриматися основних принципів змагальності, конкурентності та непередбачуваності переможця тощо.

Традиційним видом спорту з групи спортивних єдиноборств, у змаганнях з якого беруть участь українські спортсмени, є боротьба вільна. Отримані результати дають нам підстави стверджувати, що представники України, як і в попередньому випадку, здобували нагороди на п'яти Іграх Олімпіад із семи, проведених за період 1992–2016 рр. Однак усі ці Олімпіади відбулися поспіль. Без нагород українські спортсмени залишилися на Іграх XXV Олімпіади (1992, Барселона) та Іграх XXXI Олімпіади (2016, Ріо-де-Жанейро). Щодо змагань 1992 року, то такий стан можна пояснити достатньо великою конкуренцією з боку інших країн, що входили до складу об'єднаної команди (Азербайджан, Грузія, Вірменія тощо). Однак відсутність високих результатів на Іграх XXXI Олімпіади (2016, Ріо-де-Жанейро) може свідчити про зниження конкурентності українських спортсменів на міжнародній арені [9, 14, 15, 17, 18].

Дещо поступаються цим видам спортивних єдиноборств за загальною кількістю здобутих нагород спортсмени, які представляють боротьбу греко-римську. У цьому виді спортивного єдиноборства, як і в попередніх випадках, нагороди спортсмени України здобули на п'яти із семи змаганнях (Іграх Олімпіад) аналізованого періоду (1992–2016 рр.). Однак кількість нагород загалом є меншою.

Проведений аналіз даних вказав на наявність найменшої кількості здобутих нагород у змаганнях із дзюдо в програмі Ігор Олімпіад. За увесь проаналізований період нашим представникам вдалося дістатися до п'єдесталу пошани лише тричі. Це відбулося на трьох послідовних змаганнях 2000–2008 років. Двічі з них на другу (2004, Ігри XXVIII Олімпіади, Афіни) та третю сходинку (2008, Ігри XXIX Олімпіади, Пекін) піднімався Р. Гонтюк у ваговій категорії до 81 кг.

На відміну від дзюдо, більш стабільними, на наш погляд, є досягнення спортсменів України у змаганнях Ігор Олімпіад з фехтування. Водночас варто наголосити на суттєвих відмінностях організації самих змагань з фехтування в програмі Ігор Олімпіад. На відміну від зазначених (боксу, боротьби вільної, боротьби греко-римської, дзюдо), фехтуванні відсутній розподіл за ваговими категоріями та наявними командними змаганнями з одного або двох видів зброї.

Загалом у боксі наші спортсмени за 1992–2016 рр. здобули 15 нагород, боротьбі вільній – 10 нагород, боротьбі греко-римській – 6 нагород, дзюдо – 3 нагороди, фехтуванні – 9 нагород.

Найбільшу кількість нагород зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад за період 1992–2016 рр. здобули такі спортсмени: О. Харлан (4, фехтування на шаблях), В. Ломаченко (2, бокс), І. Мерлені-Мельник (2, боротьба вільна), Е. Тадеєв (2, боротьба вільна), Р. Гонтюк (2, дзюдо). Усі інші спортсмени представляли Україну на Іграх Олімпіад та отримали по одній нагороді [3, 5, 10, 11, 17].

Узагальнення отриманих даних дало нам підстави визначити співвідношення нагород, які отримали спортсмени України на змаганнях зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад упродовж 1992–2016 років. Установлено наявність приблизно однакової кількості нагород найвищого гатунку та срібних нагород, які отримали наші спортсмени незалежно від виду спортивного єдиноборства (рис. 1). Проте фактично зберігається пропорційність щодо найменшої частки золотих нагород (26%, тобто 11 нагород), дещо більшої частки срібних нагород (30%, тобто 13 нагород).

Рис. 1. Співвідношення олімпійських нагород представників України (1992–2016 рр.), здобутих зі спортивних єдиноборств

Кількість бронзових нагород – 19 медалей, що відповідно становить 44% від загальної кількості здобутих нагород. При цьому варто зауважити, що у спортивних єдиноборств є суттєва відмінність від інших груп видів спорту. Вона полягає в тому, що бронзові нагороди отримують два спортсмени. Це характерно для боксу, боротьби (вільної і греко-римської), дзюдо, фехтування. При цьому претендентів на третє місце визначають по-різному, що суворо регламентовано правилами окремих видів спортивних єдиноборств.

Ми визначили також співвідношення кількості нагород за видами спортивних єдиноборств (рис. 2)

За отриманими результатами, в аналізованому часовому відрізку (1992–2016 рр.) найбільшу частку нагород здобули представники боксу, а саме 15 нагород різного гатунку, що становить 35% усіх нагород зі спортивних єдиноборств, які здобули представники України на Іграх Олімпіад цього періоду.

Окремі фахівці та аналітики спорту пропонують розглядати здобутки у боротьбі загалом для вільного та греко-римського стилю [5, 7, 8, 13]. Однак, на наш погляд, цей підхід є некоректним. Це пов'язано із наявністю чітких та суттєвих відмінностей структури та змісту змагальної діяльності, організації безпосередніх турнірів. Так, у боротьбі вільній є змагання серед жінок у програмі Ігор Олімпіад. Вони забезпечують відносно вищий рівень видовищності та зацікавленості (ураховуючи суб'єктивне сприйняття глядацької аудиторії).

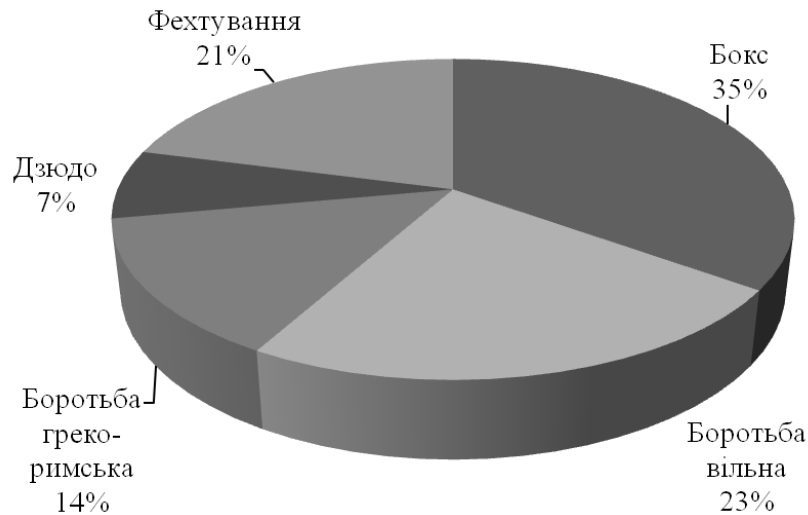

Рис. 2. Співвідношення загальної кількості олімпійських нагород представників України (1992–2016 рр.) за видами спортивних єдиноборств

Таким чином, можна стверджувати, що внесок з боку представників боротьби вільної становить 23%, тобто 10 здобутих нагород у різних вагових категоріях як серед чоловіків, так і серед жінок. Станом на 2016 р. це другий показник серед видів спортивних єдиноборств. Ураховуючи перший підхід підрахунку, ці цифри можуть бути доповнені здобутками спортсменів у боротьбі греко-римській. Спортсмени з цього виду спорту вибороли на Іграх Олімпіад ще 6 нагород, що становить 14% від загальної кількості медалей зі спортивних єдиноборств для України за 1992–2016 рр.

Отже, для обох видів боротьби показник частки нагород сумарно становить 37% (16 нагород різного гатунку). Таке об'єднання є цінним з позиції організаційних структур розвитку виду спорту, адже в Україні розвитком як боротьби вільної, так і боротьби греко-римської опікується Асоціація спортивної боротьби України.

Також вагомий внесок у медальний здобуток з олімпійських спортивних єдиноборств для України зробили представники фехтування різних років. Загальна частка нагород, яку вони отримали зі спортивних єдиноборств за 1992–2016 рр., становить 21%, тобто 9 нагород різного гатунку.

Найменш результативно серед тих видів спорту, які мали нагороди Ігор Олімпіад, представлено дзюдо. Лише 7% від загальної кількості нагород належить представникам цього виду спорту з 1992 до 2016 рр. Проте є також відносно «молодий» вид спортивного єдиноборства, де спортсмени України залишаються поки без олімпійських нагород – тхеквондо. Також варто розраховувати на зміну співвідношень після проведення Ігор XXXII Олімпіади (2020, Токіо) із урахуванням введення до програми змагань карате та ще кількох задекларованих змін [9, 14].

Для деталізації отриманих даних ми провели аналіз здобутої кількості нагород в окремих видах спортивних єдиноборств у розрізі гатунку нагород (рис. 3).

Акценти в цій частині дослідження зроблено на абсолютній кількості нагород, завойованих у межах виду спорту. Установлено наявність найбільшої кількості нагород, які завойовували українські спортсмени зі спортивних єдиноборств у боксі (чотири золоті нагороди). Одну золоту нагороду здобули фехтувальники та по дві золоті нагороди – спортсмени з боротьби вільної та боротьби греко-римської. На жаль, медального здобутку у вигляді золотих нагород у дзюдо не виявлено.

Динаміка за кількістю срібних нагород має такий вигляд: найбільшу кількість зафіксовано у представників двох видів спорту (боксу та боротьби вільної) – по чотири нагороди. Удвічі менше, а саме по дві нагороди срібного гатунку, здобули представники боротьби греко-римської і фехтування, однією срібною нагородою відзначені спортсмени в дзюдо.

Рис. 3. Розподіл олімпійських нагород представників України (1992–2016 рр.) за видами спортивних єдиноборств

Найбільш варіативні здобутки серед бронзових медалістів. Розподіл за абсолютними значеннями становить від семи нагород у боксі до двох нагород у боротьбі греко-римській та дзюдо. При цьому спортсмени у боротьбі вільній та фехтуванні здобули по чотири бронзові нагороди.

Отримані результати підтверджують наші припущення та думки інших фахівців щодо непередбачуваності переможців головних змагань чотириріччя. Імовірність якісної підготовки спортсменів та отримання ними нагороди певного ґатунку на Іграх Олімпіад здебільшого не має виражених взаємозв'язків.

Це можна спостерігати серед представників окремих видів спорту. Так, у боксі на Іграх XXX Олімпіади (2012, Лондон) зі змагань на стартових етапах вибув один із лідерів світового рейтингу, теперішній чемпіон світу Є. Хитров. Хоча ці змагання і так виявилися для української збірної достатньо результативними та завершилися появою українських яскравих зірок сучасного світового боксу. Водночас на тих самих змаганнях золоту нагороду змогла отримати Я. Шемякіна у змаганнях із фехтування на шпагах. На думку фахівців, вона, перебуваючи в чільній десятці світового рейтингу, мала відносно незначні шанси, щоб потрапити до призової трійки. Однак в обох випадках на перебіг подій вплинула низка об'єктивних та суб'єктивних чинників, які й визначили реальний стан.

Окрім цього, також проведено визначення динаміки здобутих нагород на окремих Іграх Олімпіад зі спортивних єдиноборств (рис. 4).

З'ясовано наявність хвилеподібної динаміки за показниками загальної кількості нагород для усієї сукупності видів спортивних єдиноборств, серед яких золоті, срібні та бронзові.

Вагомим внеском вважаємо медальні досягнення на кожних Іграх Олімпіад аналізованого періоду (1992–2016 рр.). На Іграх XXV Олімпіади (1992, Барселона) представники України у складі об'єднаної команди вибороли загалом п'ять нагород, з них дві золоті, дві срібні та одну бронзову. Важливо, що таку кількість золотих нагород представникам України зі спортивних єдиноборств уже в складі самостійної команди вдалося здобути ще на кількох Іграх Олімпіад, а саме 1996 р. (Ігри XXVI Олімпіади, Атланта), 2004 р. (Ігри XXVIII Олімпіади, Афіни), 2008 р. (Ігри XXIX Олімпіади, Пекін). На двох змаганнях наші спортсмени не змогли підкорити найвищу сходинку п'єдесталу серед усіх видів спортивних єди-

ноборств (2000, Ігри XXVII Олімпіади, Сідней та 2016, Ігри XXXI Олімпіади, Ріо-де-Жанейро). Водночас найбільший здобуток за кількістю золотих нагородами зі спортивних єдиноборств спостерігається на Іграх XXX Олімпіади (2012, Лондон), де виступали відомі й дотепер спортсмени у своїх видах спорту – В. Ломаченко, О. Усик, Я. Шемякіна [3, 6, 11].

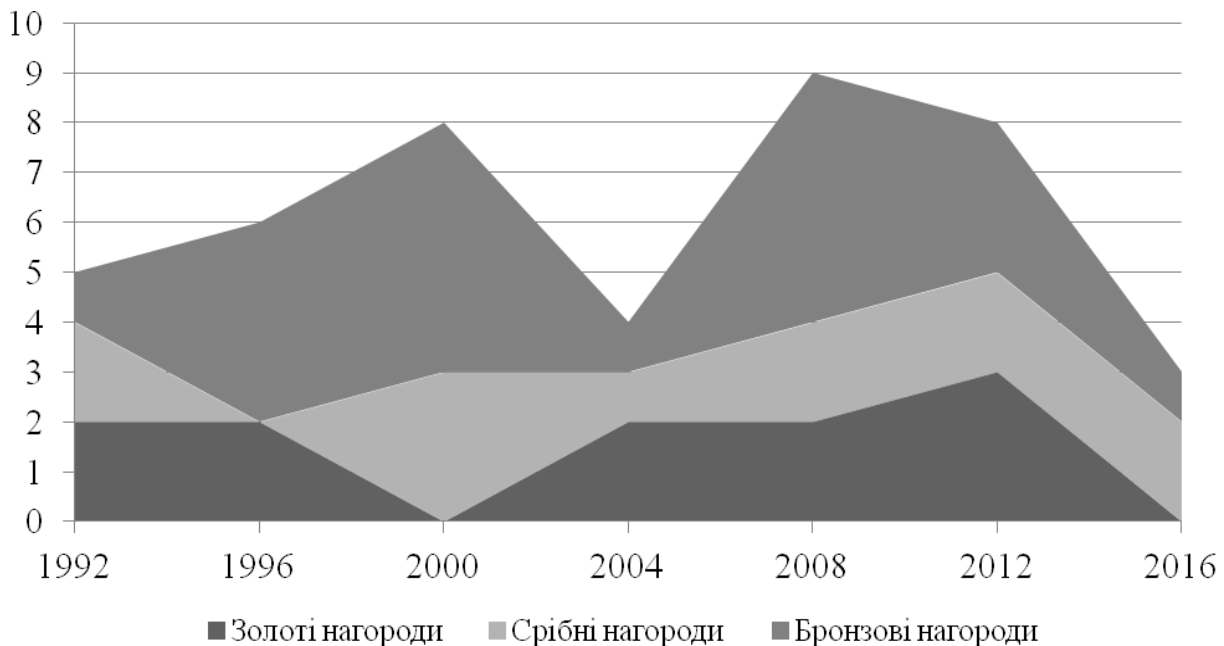

Рис. 4. Динаміка кількості олімпійських нагород представників України, здобутих зі спортивних єдиноборств (1992–2016 рр.)

Срібні нагороди також на кількох змаганнях 1992 (Ігри XXV Олімпіади, Барселона), 2008 (Ігри XXIX Олімпіади, Пекін), 2012 (Ігри XXX Олімпіади, Лондон) та 2016 років (Ігри XXXI Олімпіади, Ріо-де-Жанейро) мали однакові абсолютні значення (по 2 медалі). І ще на двох змаганнях 2000 р. (Ігри XXVII Олімпіади, Сідней та 2004 р. (Ігри XXVIII Олімпіади, Афіни) здобуто відповідно 3 та 1 таку нагороду. Жодної срібної нагороди не отримали представники України на Іграх XXVI Олімпіади (1996, Атланта).

Аналізуючи кількість бронзових нагород, позитивним є те, що здобували на усіх змаганнях, у яких брали участь наші спортсменів зі спортивних єдиноборств. Проте їхня кількість коливається від однієї в 1992 р. (Ігри XXV Олімпіади, Барселона), 2004 р. (Ігри XXVIII Олімпіади, Афіни), 2016 р. (Ігри XXXI Олімпіади, Ріо-де-Жанейро) до п'яти у 2008 р. (Ігри XXIX Олімпіади, Пекін).

Сумарна кількість нагород також відрізняється залежно від змагань різних років. На жаль, найменше нагород у спортивних єдиноборствах зафіксовано у 2016 р. – три нагороди різного гатунку, та найбільше – у 2008 р. (Ігри XXIX Олімпіади, Пекін). Загалом спостерігається хвилеподібна динаміка зі збільшенням загальної кількості нагород від 1992 (Ігри XXV Олімпіади, Барселона) до 2000 р. (Ігри XXVII Олімпіади, Сідней), різким зменшенням у 2004 р. (Ігри XXVIII Олімпіади, Афіни), виходом на максимальний рівень та його зниженням до 2016 р. (Ігри XXXI Олімпіади, Ріо-де-Жанейро).

Зрозуміло, що проведений аналіз на підставі отриманих нагород зі спортивних єдиноборств на Іграх Олімпіад за часів незалежності України, тобто 1992–2016 рр., не може самостійно свідчити про рівень розвитку видів спорту. Це лише квінтесенція результативності системи підготовки спортсменів високої кваліфікації в чотирирічних олімпійських циклах. Важливим є також аналіз цих даних разом із показниками залучених до занять спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки, результативністю виступів та представництва України у різних вікових та вагових категоріях, змаганнях різного рівня тощо. Це є перспективою подальшого наукового пошуку.

Висновки. Команда України самостійно була представлена на Іграх XXVI Олімпіади (1996, Атланта), однак об'єктивно спортсмени нашої країни брали участь у змаганнях 1992 року в складі об'єднаної команди. Загалом наші спортсмени за період 1992–2016 рр. здобули 43 нагороди, з них у боксі – 15, боротьбі вільній – 10, боротьбі греко-римській – 6, дзюдо – 3, фехтуванні – 9 нагород відповідно. Дві та більше олімпійські нагороди зі спортивних єдиноборств отримали О. Харлан (4, фехтування на шаблях), В. Ломаченко (2, бокс), І. Мелені-Мельник (2, боротьба вільна), Е. Тадеєв (2, боротьба вільна), Р. Гонтюк (2, дзюдо).

За увесь період 1992–2016 рр. спортсмени України здобули 11 золотих, 13 срібних та 19 бронзових нагород. Згідно з ранжуванням внеску до медального заліку зі спортивних єдиноборств найбільше нагород здобуто в боксі (35%), боротьбі вільній (23%), фехтуванні (21%), боротьбі греко-римській (14%) та дзюдо (7%) від загальної кількості нагород зі спортивних єдиноборств спортсменів незалежної України.

Упродовж 1992–2016 років на усіх Іграх Олімпіад у скарбничці команди України були нагороди зі спортивних єдиноборств. Їхня структура дещо змінювалась: у 2000 р. (Ігри XXVII Олімпіади, Сідней) та 2016 р. (Ігри XXXI Олімпіади, Ріо-де-Жанейро) відсутні золоті медальні здобутки; 1996 р. (Ігри XXVI Олімпіади, Атланта) – срібні. Найбільша кількість здобутих нагород була у 2008 р. (Ігри XXIX Олімпіади, Пекін) та 2012 р. (Ігри XXX Олімпіади, Лондон) та найменша – у 2016 р. (Ігри XXXI Олімпіади, Ріо-де-Жанейро) – 9, 8 та 3 нагороди відповідно.

Перспективи подальших досліджень передбачають вивчення досягнень спортсменів України у спортивних єдиноборствах на різних міжнародних змаганнях та визначення узагальнених тенденцій розвитку окремих видів у цій групі видів спорту.

Список літератури

1. Бубка С. Н. Олімпійське сузір'я України: атлети / С. Н. Бубка, М. М. Булатова. – Київ : Олімп. л-ра, 2010. – 165 с.
2. Булатова М. М. Олимпийские игры (1896–1972) / М. М. Булатова, С. Н. Бубка, В. Н. Платонов. – Киев : Олимп. лит., 2012. – Т. 1. – 496 с.
3. Бубка С. Н. Олімпійський спорт: давньогрецька спадщина та сучасний стан : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01 / С. Н. Бубка ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – Київ, 2014. – 35 с.
4. Булатова М. М. Олимпийские игры (1976–2012) / М. М. Булатова, С. Н. Бубка, В. Н. Платонов. – Киев : Олимп. лит., 2012. – Т. 2. – 512 с.
5. Вацеба О. Специфіка історичного розвитку сучасного спорту як соціального явища / Оксана Вацеба // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків, 2001. – № 18. – С. 21–26.
6. Енциклопедія Олімпійського спорту України / [за ред. В. М. Платонова]. – Київ : Олімп. л-ра, 2005. – 462 с.
7. Ільницький І. Вивчення та аналіз досягнень Українських боксерів на міжнародній арені / Іван Ільницький, Андрій Окопний, Дмитро Сосновський // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. – Львів, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 95–99.
8. Келлер В. С. Теоретико-методические аспекты подготовки спортсменов / В. С. Келлер, В. Н. Платонов. – Львов, 1993. – 270 с.
9. Олимпийський спорт : в 2 т. / В. Н. Платонов, С. Н. Бубка, М. М. Булатова [и др.] ; под общ. ред. В. Н. Платонова. – Киев : Олимп. л-ра, 2009. – Т. 2. – С. 63–76.
10. П'ять нових видів спорту включено до програми Ігор-2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nos-ukr.org/news/12903/> (дата звернення: 11.03.2017)
11. Павленко Ю. Історико-статистичний аналіз участі українських спортсменів в Олімпійських Іграх 1952–1992 рр. / Юрій Павленко, Валентина Єрмолова // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2017. – № 1 – С. 31–35.

12. Про підсумки виступу спортсменів України на XXX літніх Олімпійських іграх та XIV Паралімпійських іграх 2012 року (м. Лондон) : Рішення Колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 27.09.2012 р., протокол № 9/5–21.
13. Проспорт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prosport.tsn.ua/sport/medalisti-olimpiyskih-igor-v-rio-hto-proslaviv-ukrayinu-731465.html> (дата звернення: 1.04.2017)
14. Томашевський В. В. Історія і тенденції розвитку програми сучасних Олімпійських ігор : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.01 / В. В. Томашевський ; Держ. НДІ фіз. культури і спорту. – Київ, 2002. – 19 с.
15. International Olympic Committee [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.olympic.org> (date of application: 1.04.2017)
16. London-2012 [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.olympic.org/olympic-results?g=London%202012> (date of application: 11.03.2017)
17. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // Journal of Physical Education and Sport. – 2013. – Vol. 13 (2), is. 2. – P. 195–198.
18. Rio-2016 [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.olympic.org/rio-2016> (date of application: 11.03.2017)
19. ZN.UA [Electronic resource]. – Access mode: https://dt.ua/OLYMPIADA2016/olimpiada-2016-vsi-medali-zbirnoyi-ukrayini-216063_.html (date of application: 1.04.2017).

ДОСТИЖЕНИЯ СПОРТСМЕНОВ УКРАИНЫ В СОРЕВНОВАНИЯХ ПО СПОРТИВНЫМ ЕДИНОБОРСТВАМ НА ИГРАХ ОЛИМПИАД (1992–2016 ГГ.)

Артур ПАЛАТНИЙ

*Комитет Верховной Рады Украины
по вопросам семьи, молодежной политики,
спорта и туризма, г. Киев, Украина,
e-mail: palatnyu.a@gmail.com*

Аннотация. В статье на основании анализа медального зачета раскрыты достижения спортсменов Украины в соревнованиях по спортивным единоборствам на Играх Олимпиад за время независимости (1992–2016 гг.).

Установлено, что в целом наши спортсмены за период 1992–2016 гг. получили 43 награды, из них в боксе – 15, борьбе вольной – 10, борьбе греко-римской – 6, дзюдо – 3, фехтовании – 9 наград соответственно. За период 1992–2016 гг. спортсмены Украины получили 11 золотых, 13 серебряных и 19 бронзовых наград в спортивных единоборствах. В течение всего периода в копилке команды Украины были награды по спортивным единоборствам. Согласно ранжированию вклада в медальный зачет по спортивным единоборствам самая большая доля наград получена в боксе (35%), борьбе вольной (23%), фехтовании (21%), борьбе греко-римской (14%) и дзюдо (7%) общего количества наград по спортивным единоборствам спортсменов независимой Украины.

Ключевые слова: Игры Олимпиад, спортивные единоборства, награды, виды спорта.

**ACHIEVEMENTS OF UKRAINIAN
ATHLETES IN COMBAT SPORTS
COMPETITIONS AT 1992–2016
OLYMPIC GAMES**

Artur PALATNYI

*Verkhovna Rada of Ukraine, the Committee
on Family, Youth Policy, Sports and Tourism,
Kyiv, Ukraine, e-mail: palatnyy.a@gmail.com*

Abstract. The article, on the basis of the gained medals analysis, describes the achievements of Ukrainian athletes at the 1992–2016 Olympic Games – the period of Ukrainian independence.

As is generally known Ukrainian combat sportsmen won 43 awards altogether for the period from 1992 to 2016, including 15 medals in boxing, 10 – in Free-style, 6 – in Greek-Roman wrestling, 3 – in Judo and 9 awards in fencing respectively.

For the whole period from 1992 till 2016 Ukrainian athletes won 11 gold, 13 silver and 19 bronze medals in combat sports. Each Olympiad within this time span Ukrainian combat sportsmen managed to replenish the treasury of sports awards. According to the medals quantity won in combat sports boxing is in the first flight (35%), and then comes free-style wrestling (23%), fencing (21%), Greek-Roman wrestling (14%) and Judo (7%) of the total number of awards in combat sports won by the athletes of independent Ukraine.

Keywords: Olympic Games, combat sports, awards, kinds of sport.

References

1. Bubka S. N., Bulatova M. M. Olimpiys'ke suzir"ya Ukrayiny: atlety [Olympic constellation of Ukraine: Athletes]. Kyiv: Olimp. l-ra, 2010. 165 s. (*in Ukrainian*)
2. Bulatova M. M., Bubka S. N., Platonov V. N. Olimpijskie igry (1896–1972) [Olympic Games (1976–2012)]. Kyiv : Olimp. lit., 2012. T. 1. 496 s. (*in Russian*)
3. Bubka S. N. Olimpiys'kyy sport: davn'ohrets'ka spadshchyna ta suchasnyy stan [Olympic sports: Ancient Greek heritage and the present state]: avtoref. dys. ... d-ra nauk z fiz. vykhovannya i sportu: 24.00.01; Nats. un-t fiz. vykhovannya i sportu Ukrayiny. Kyiv, 2014. 35 c. (*in Ukrainian*)
4. Bulatova M. M., Bubka S. N., Platonov V. N. Olimpijskie igry (1976–2012) [Olympic Games (1976–2012)]. Kiev : Olimp. lit., 2012. T. 2. 512 s. (*in Russian*)
5. Vatsiba O. Spetsyfika istorychnoho rozvytku suchasnoho sportu yak sotsial'noho yavlyshcha [Specificity of historical development of modern sport as a social phenomenon] // Pedagogika, psykholohiya ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannya i sportu : zb. nauk. pr. / za red. S. S. Yermakova. Kharkiv, 2001. № 18. S. 21–26. (*in Ukrainian*)
6. Entsyklopediya Olimpiys'koho sportu Ukrayiny [Encyclopedia of the Olympic sport of Ukraine] / [za red. V. M. Platonova]. Kyiv : Olimp. l-ra, 2005. 462 s. (*in Ukrainian*)
7. Il'nyts'kyy I., Okopnyy A., Sosnovs'kyy D. Vychennya ta analiz dosyahnen' Ukrayins'kykh bokseriv na mizhnarodniy areni [Studying and analyzing the achievements of Ukrainian boxers in the international arena] // Moloda sportyvna nauka Ukrayiny: zb. nauk. pr. z haluzi fiz. vykhovannya, sportu i zdorov"ya lyudyny. L'viv, 2014. Vyp. 18, t. 1. S. 95–99. (*in Ukrainian*)
8. Keller V. S., Platonov V. N. Teoretiko-metodicheskie aspekty podgotovki sportshchynov [Theoretical and methodical aspects of training athletes]. L'viv, 1993. 270 s. (*in Russian*)
9. Platonov V. N., Bubka S. N., Bulatova M. M. [i dr.] Olimpijs'kij sport [Five new sports are included in the Games 2020 program]: v 2 t. / pod obshh. red. V. N. Platonova. Kiev : Olimp. l-ra, 2009. T. 2. S. 63–76. (*in Russian*)
10. P"yat' novykh vydiv sportu vklyucheno do prohramy Ihor-2020 [Five new sports are included in the Games 2020 program] [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <http://noc-ukr.org/news/12903/> (data zvernennya: 11.03.2017) (*in Ukrainian*)

11. Pavlenko Yu., Yermolova V. Istoryko-statystychnyy analiz uchasti ukrayins'kykh sport-smeniv v Olimpiys'kykh Ihrakh 1952–1992 rr. [Historical and statistical analysis of the participation of Ukrainian athletes in the 1952–1992 Olympic Games] // Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya i sportu. 2017. № 1 S. 31–35. (in Ukrainian)
12. Pro pidsumky vystupu sport-smeniv Ukrainy na KhKhKh litnikh Olimpiys'kykh ihrakh ta KhIV Paralimpiys'kykh ihrakh 2012 roku (m. London) [About the results of the performance of athletes of Ukraine at the XXX Olympiad and XIV Paralympic Games in 2012 (London)]: Rishennya Kolehiyi Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy vid 27.09.2012 r., protokol № 9/5–21. (in Ukrainian)
13. Prosport [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <https://prosport.tsn.ua/sport/medalisti-olimpiyskih-igor-v-rio-hto-proslaviv-ukrayinu-731465.html> (data zvernennya: 1.04.2017) (in Ukrainian)
14. Tomashevs'ky V. V. Istoryia i tendentsiyi rozvytku prohramy suchasnykh Olimpiys'kykh ihor [History and trends of the program of modern Olympic games]: avtoref. dys. ... kand. nauk z fiz. vykhovannya i sportu: 24.00.01; Derzh. NDI fiz. kul'tury i sportu. Kyiv, 2002. 19 s. (in Ukrainian)
15. International Olympic Committee. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.olympic.org> (Data zvernennya: 1.04.2017)
16. London-2012. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.olympic.org/olympic-results?g=London%202012> (Data zvernennya: 11 bereznya 2017)
17. Pityn M. Features of theoretical training in combative sports / Pityn Maryan, Briskin Yuriy, Zadorozhna Olha // Journal of Physical Education and Sport. – Pitesti, 2013. – 13 (2), issue 2. – P. 195–198.
18. Rio-2016. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.olympic.org/rio-2016> (Data zvernennya: 11 bereznya 2017)
19. ZN, UA. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: https://dt.ua/OLYMPIADA2016/olimpiada-2016-vsi-medali-zbirnoyi-ukrayini-216063_.html (Data zvernennya: 1.04.2017)

Стаття надійшла до редколегії 12.05.2017

Прийнята до друку 20.06.2017

Підписана до друку 30.06.2017